

Neustály priestorový a duševný rozvoj je prirodzenou súčasťou nášho projektu-priestoru Stanica Žilina-Záriečie, ktorý prevádzkuje naše občianske združenie. Rok 2012 je míľnikom v histórii Truc sphérique nie kvôli zvýšenému počtu divákov, rozpočtu, podujatí, ale predovšetkým vďaka Novej Synagóge. Projekt iniciovaný v roku 2011 vstúpil do realizačnej fázy nasledujúci rok. Ako skupina kultúrnych pracovníkov sa spolu dostávame bližšie k modelu, ako by mal priestor Novej synagógy koexistovať s už zabehnutou Stanicou. Pomaly sa pripravujeme na postupné ľudské, aj priestorové zväčšenie našej capacity, počet eventov a všetkých ostatných aspektov, ktoré so sebou nový priestor prinesie.

Avšak tento dokument je o Synagóge samozrejme len čiastočne. Činnosť Truc sphérique v roku 2012 bola predovšetkým o Stanici, kultúrnych podujatiach v nej a projektoch v rámci Slovenska ale aj celej Európy.

Rok 2012 v číslach vyzeral približne nasledujúco: viac ako 20 000 divákov, cez 200 koncertov, divadelných a tanečných predstavení, filmových premietaní, diskusií, výstav, festivalov a prednášok. K tomu treba prirátať workshopy, program pre školy, stovky hodín dobrovoľníckej práce a päťsto umelcov, ktorí strávili jeden alebo viac z 360 dní, počas ktorých bola Stanica v roku 2012 otvorená.

Náš program pozostáva prevažne z podujatí prezentujúcich obyvateľom Žiliny súčasné umenie. Okrem toho vyvíjame veľké množstvo aktivít a projektov, ktoré nie sú až tak viditeľné. Ide napríklad o medzinárodnú spoluprácu (výmena know-how, spoločné umelecké projekty, rezidenčné pobyty a školenia pre kultúrnych operátorov) v rámci siete Trans Europe Halles. Ďalšou platformou zameranou na mobilitu ľudí je program Mládež v akcii, cez ktorý

prostredníctvom Európskej dobrovoľníckej služby hostujeme mladých ľudí z celej Európy.

V programovej štruktúre nenastali zásadné zmeny, stále sa snažíme venovať minoritným žánrom a prezentovať kvalitných umelcov, ktorí však často nie sú až tak známi v laickej verejnosti. Vrcholmi hudobnej sezóny boli vystúpenia skupín ako Lucky dragons, Astronautalis alebo Kuba Ursínyho & Provisorium. Z iného konca spektra naši diváci mali možnosť zažiť špičkových slovenských hudobníkov akými sú Jozef Lupták, Ivan Šiller alebo Boris Lenko v cykle Vážna hudba nevážne.

Najdôležitejším momentom divadelno-tanečnej sezóny bol už tradične festival súčasného divadla a tanca, KioSK, ktorý do Žiliny priniesol tie najlepšie produkcie zo slovenskej a českej scény, od umelcov, ktorí nepôsobia len "doma", ale rovnako aj za hranicami. Uviedli sme svoju produkciu - instantnú operu Lesť rozmyslu (Mio mio), ktorá sa tematicky viaže k rozdelenie Československa v roku 1992. Tejto téme sa venoval jeden celý festival - ďalší ročník Memory kontrol, či už debatami, premietania, sympóziom a workshopmi.

Niekoľko dní pred samotným KioSKom prebehol workshop svetelného dizajnu pod vedením Laurenta Schneegansa (Fr), zameraný na priestor a farby. Toto bol jeden z niekoľkých workshopov svetelného dizajnu, ktorý sme organizovali v spolupráci s Inštitútom svetelného dizajnu (ČR).

Počas roku sme hostovali aj niekoľko workshopov súčasného tanca. Jeden z nich sa zaoberal literatúrou v tanci, viedol ho slovenský choreograf a tanečník Jaro Viňarský. Tanec bol vo všeobecnosti pomerne silným prvkom v našom programe 2012 - prvýkrát sme uviedli napríklad festival tanečných filmov Tancuj tancuj tancuj.

Okrem umenia a kultúry sme vyvíjali aj projekty komunitného charakteru. Zrealizovali sme sériu exhibičných večerov Slam poetry, do ktorej sa zapájali

Ľudia zo širokej verejnosti, ktorý mohli využiť mikrofón a pódium a zdeliť svoju správu svetu (najmä teda divákovi).

Po celý rok sme spolupracovali s galériou Plusmínus o,o v oblasti plánovania a realizovania výstav vizuálneho umenia. V súvislosti s výstavami ponúkame aj rôznorodý program pre školy, prostredníctvom ktorého sa snažíme vizuálne umenie priblížiť žiakom základných a stredných škôl. Pomaly budujeme vzťahy s konkrétnymi učiteľmi, ktorí si zvykajú reagovať na našu ponuky pre školy. Tento rok sme začali nultý rok vyučovania našej neoficiálnej Ľudovej školy umenia, dôraz kladieme najmä na výtvarné umenie, multimédiá, animáciu a modelovanie. V poobedných hodinách ponúkame aj jednoduché dielne pre deti predškolského veku v sprievode ich rodičov. Ponuka aktivít pre deti sa teda rozširuje.

Už v začiatkovej fáze Novej synagógy ponúkame prezentáciu histórie a budúcnosti tejto budovy školám, ktorá obsahuje aj krátku prednášku o dejinách židovskej kultúry a jej význame v rozvoji mesta. Dočasne sme priestory Novej synagógy pootvorili počas podujatia Paradiselost V – rebellion, čo bola priestorová hudobná kompozícia režírovaná nemeckým umelcom Maroldom Langer-Philippsenom a dirigovaná Markom Piačekom. Iným, tentokrát poloverejným podujatím v synagóge, bola konferencia architektov, pamiatkarov a reštaurátorov s názvom (Pre)myslieť architektúru, na ktorej profesionáli prezentovali niekoľko rôznych prístupov a skúseností s obnovou kultúrnych pamiatok a ich konverziou na novú funkciu.

Užitočným workshopom s reálnym výsledkom bolo tohtoročné Mesto ZAhrada, ktorý si za úlohu vytýčil vyriešiť problematiku systému označovania historických budov a pamiatok. Vďaka spolupráci s Mestom Žiline je výsledkom implementácia navigačno-informačného systému, ktorý označuje desiatky architektonicky alebo historicky významných budov.

Štruktúru nášho financovania sa snažíme čoraz viac decentralizovať, ašak stále je jedným z najvýznamnejších zdrojov financií Ministerstvo kultúry SR, ktorého celoročný grant pokrýva zhruba tretinu nákladov. Ďalšie zdroje pochádzajú z nadácií ako napr. Višegrádsky fond, EU Kultúra 2007-2013, Mládež v akcii, O2 Think Big, Nadácia Intenda, Nadácia Pontis...), z Mesta Žilina, od súkromných spoločností (Černá hora, PPG Deco Slovakia), z ambasád a individuálnych donorov. Neustále sa snažíme zvýšiť podiel zisku z predaja lístkov alebo z kaviarne, ktorú sami prevádzkujeme. Rozpočet doplníme aj občasným prenájmom techniky a zabezpečením podujatí a 2%.

Sme veľmi vďační za nefinančnú podporu našich mediálnych partnerov, ktorí dlhodobo informujú o našich aktivitách v novinách, televízii, rádiu a online.

Podrobné informácie o našom programe:

www.stanica.sk/category/archive-program

Foto dokumentácia podujatí:

www.flickr.com/photos/stanica/